

რედაქცია

რედაქციის სახელით, ჟურნალის თარგის მატიკის თ. ლუკასის, რედაქციის სახელით, № 2.

ხელის-გონიერება

...ღება... რედაქციის... გარე... რედაქციის... გარე... რედაქციის... გარე...

„დროება“-„იმპერია“ ფასი

წელიწადში 6 თვეს ვთვებს

Table with subscription rates for different durations: 13 მან., 7 მან., 4 მან., 9 მან., 5 მან., 3 მან., 6 მან., 4 მან., 2 მან.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორჯერ ბარდა.

ზანი განსახილველი

დღის მთლიანობა... რედაქციის სახელით...

თუ საჭიროება... რედაქციის სახელით...

განცხადება... რედაქციის სახელით...

1 აგვისტოდან წლის დასრულებამდე. დროება, იმპერია, რედაქცია, მისი მართალი შვილი მართალი.

ტელეგრაფები

პანდაარი, 22 აგვისტოს. მტრებს... რედაქციის სახელით...

რ.მ.მ., 21 აგვისტოს. ისტორიის... რედაქციის სახელით...

სასწავლებლები გვეხირობა

წავლა შემოდგომა—სწავლის დაწყების დრო... რედაქციის სახელით...

დაღწეული მამა მეორე სასწავლებელში მიდის... რედაქციის სახელით...

მევე მოვლის იმას მეორე და მესამე წელიწადსაც... რედაქციის სახელით...

შარშან შუთისის გიმნაზიად... რედაქციის სახელით...

მართის სიტყვით, საშუალო გამოანგარიშებით... რედაქციის სახელით...

წავლა შემოდგომა—სწავლის დაწყების დრო... რედაქციის სახელით...

დაღწეული მამა მეორე სასწავლებელში მიდის... რედაქციის სახელით...

მართალია, მთავრობის წყალობით... რედაქციის სახელით...

მეორეს მხრით, ხანას ამ ქამად... რედაქციის სახელით...

ხელში და ყველა მზათ უნდა იყოს... რედაქციის სახელით...

ამიტომაც, თუ მთავრობა, ხანას... რედაქციის სახელით...

მს უბრალო ჭეშმარიტება გაიგო... რედაქციის სახელით...

რაც დღე მიდის, იმდენი ზარალი... რედაქციის სახელით...

ზორისა და ტელავის თავდაზნაურთა... რედაქციის სახელით...

რის შემოტანა იკისროს, ვალდებულ... რედაქციის სახელით...

ჩვენ გვაკვირებს, რომ ოფიცისის... რედაქციის სახელით...

ჩვენ შევეჩვიეთ, რომ სექტემბრის... რედაქციის სახელით...

მს პიესა პირველად იყო წარმოდგენილი... რედაქციის სახელით...

ამ წარმოდგენაში თანა მონაწილეობას... რედაქციის სახელით...

ჩვენ გავიგონეთ, რომ ბ. შენის... რედაქციის სახელით...

ახალი ამბები

ზორისა და ტელავის თავდაზნაურთა... რედაქციის სახელით...

შიაც სჩანს მისი უბრალო კვენა: პირველად გვახსოვს მისგან შედგენილი ქართული სიმღერების ნოტებზე დაწერილი სტატიები და დაბეჭდილი „დროების“ ნომერში, რომლითაც აჩენდნენ მის უფარვისობას; და მეორედ: ბატონი მაჭავარიანი გრძობდა თავის ნაკლულევიანებას, რომლისაგამოც იმან ინება მოგზავრობა იმერეთისა და ბურჟისაკენ, სადაც უნდა დაახლოვებულიყო მაგლობლებთან, შეესწავა რამე და ესრეთ თავის საქმე შეესრულებინა; იმან ამ საგნისათვის სთხოვა სემინარიის „პრაეფიცი“—ს მიეცათ სამგზავრო ფულები, პრაეფიცი საქმე გადასცა სინოდალნი კანტორას, რომლის გადაწყვეტილებით კიდევ მიეცა 50 მან. *) მაგრამ საუბედუროთ ჯერეთ ანგარიში არ წარმოუდგენია კანტორაში, თუ სად იმგზავრა, ანუ რა ისარგებლა ხუთმა თუშანმა. ბავივით მარტოკა მღ. ძარბლოვთან ყოფილამკირე ხანს. არც ეხლა დარწმუნდება მკითხველი, რომ ბატ. მაჭავარიანს ჰყვარებია მუქთათ ფულის მიღება და გადაყლაპვა მისი?

ხოლო რაიცა შეეხება ბატ. მაჭავარიანის შემდეგ სიტყვებს, რომ მისი ნოტების უფარვისობა უნდა გამოჩენილიყო პირველადვე მისში... თუ არ ვარგოდა მაშინვე უნდა შესდგომოდნენ თადარიგს და სხვ.—ამ სიტყვებზე ისევ ის პასუხი უნდა ესთქვა, რაც შემოთ გეთქვამს: ჩვენ ნოტებს არ ესწურობთ, ნოტების სარგებლობას ვალობის გავრცელებისათვის ვხედავთ და კიდევ, უკეთუ, როგორც გეთქვამს, შემოწმდება და მის ღირსებას დააფასებენ მკოდნე პირნი, მაშინ რასაკვირველია, როს ბატ. მაჭავარიანი გარდა ჯამაგირისა ის პატივსადებელი უნდა შეიქნეს კერძო პირთაგან, ხოლო მთავრობისაგან ჯილდოს მიღების ღირსი. როგორც ამბობს ბატ. მაჭავარიანი, ვითომც მე შემეწყვიტნოს მისთვის ნოტების ედგენა; ესეც ცხადი სიტყუა. ბატ. მაჭავარიანს უნდა შეემზადებინა ნოტები და წარედგინა სიეზისთვის განსახილველად, ეს იმან ვერ შეასრულა და შემდეგ სიეზმაც გულ-გრილათ შეხება საქმეს. ბარდა ამისა, ყოვლად სამღვდელთა ეპისკოპოსი ალექსანდრე წაბძანდა შუა-მთის მონასტერში და თან იახლა მაგლობლებნი, სადაც დარჩნენ სამ კვირამდე და ამათი განშორების დროს, რასაკვირველია, ვერას გააკეთებდა; აქაც მე არა ვარ დამნაშავე.

დასასრულ ვიტყვი: ბატ. მაჭავარიანი რომ ამბობს: „იმედი მაქვს, ჩემი ნოტები კი გამოდგება, მაგრამ მ. მაკარიმ ბეგრი ანუო საქმეს: მ. მაკარის მეოხებით იმ ფულმა (800 მ.) უსაგებლოდ გაიარა საზოგადოებისთვის.“—მე ერთსა და იგივეს ვიტყვი, ბ. მაჭავარიანის ნოტები მანამ არ შემაწმდება მკოდნე პირთაგან არა მგონია

ნია გამოდგეს. ხოლო რაიცა შეეხება რეას მანეთს, რომელთაც ჩემის მეოხებით ვითომც უსარგებლოდ გაიარეს საზოგადოებისთვის, ეს ძრიელ უფუერი მსჯელობა არის ბატ. მაჭავარიანისა, ესე რომ ეს ფული ჩემს ხელში არ ყოფილა, მერე რატომ ბატ. მაჭავარიანი არ წაიკითხავს ჩემს შაიფლენის მიცემულს კომიტეტში დათხოვნისათვის ჩვენობიდან და კიდევ 19 ნოემბერს 1879 წელს სრულებით დაეთხოვე და რაღა ფული იქნებოდა ჩემს ხელში? და თუნდ კიდევ ჩემს ხელში ყოფილიყო, ბატ. მაჭავარიანმა რა რომ დაინახა უსარგებლოდ ხარჯვა მისი, შეეძლო როგორათაც ჩვენს განეცხადებინა კომიტეტში, მაგრამ ეს იმას არ უქნია.

ჩვენ საქართველოში თავის დღეში არსებობდა ვალობის ზებირათ გარდაცემა. ჩემს დროში მოვიწვიეთ მღ. ძარბლოვი, რომელსაც ეძლეოდა ჯამაგირი, ეს ასწავლიდა ზებირათ, მოსწავლეთ ისწავლეს და კიდევ იმედინათ ვიტყვი, რომ მისგან ნასწავლები თითქმის ერთს საუკუნეს გაძლებს. მხლანდელმა გურულმა მაგლობლებმაც ასწავლეს ვინც კი ბეჯითობდა და ვინც არა, ის ჩვენი ბრალი არ არის. მაგ. დაისწავლეს მათგან ზებირის ვადაცემით: იოანე ნათლის-მცემლის მორჩილმა ბიორგი ბულისოვმა, პეტრე ლიმიტრიევმა, სამების და მარბელიანთ ეკკლესიის მფსალმუნემ, სიონის სობოროს მორჩილთა და სხვ.

მაგრამ ნოტებით კი ჯერეთ არავის შეუსწავლია. ახლა იფიქრეთ მამამისთანა შრომისათვის არ უნდა მისცემოდათ მაგლობლებს ჯამაგირი? მაგრამ ეს უკანასკნელი აზრი ბატ. მაჭავარიანისა გვათქმევინებს შემდეგ საღმრთო წერილის სიტყვებს: „სთქვა იუდა სვიმონისმან ისკარიოტელმან, რომელსა ეგულდებოდა მიცემა მისი (იესოსი), რაისათვის ნელსაცხებელი ესე არა განისყიდა სამასის დრაჰმის და მიეცა გლახაკთა. ხოლო ესე სთქვა, არა თუ გლახაკთა რაიმე ზრუნეა ედვა გულსა მისსა, არამედ რამეთუ მპარავი იყო და გვადრუცი მას აქენდა და შთასადებელი იგი მას ჰკიდაენ.“ (იოან. 12, 4 6).

ახსიანდრტი მაკარი.
16 აგვისტოს, თფილისი.

თქვენო მაღალ ღირსებაჲ
მაჰაო ახსიანდრტიო მაკარი!

მე წავიკითხე გაზეთი „დროება“ № 131, რომელშიაც მაჭავარიანის სწერს, მითამც მას არ გადაეღოს წირვის ვალობადი მასილისა და ბრიგორი ლეთის-მეტყველისა. აღსადგენელად სიმართლისა ვალად ვრაცხ ვაცნობოთქვენს მაღალ-ღირსებას შემდგომი: მაჭავარიანმა გარდაიღო მწუხრის საგლობლებნი დიდი „აკურთხევის“ „ნეტარ არს კაცი“ რამოდენსამე ხმაზედ, „შეალო დალადყავსი“ დასდებლენი აღდგომისანი თავის აწლათი

და ტროპარნი, ვალობანი წირვისა იოანე მქროპირისა, მასილი ღიდისა, „შენდამი იხარებს“ ბრიგორი მრ მეტყველისა, „წარემართენ აწ ძალნი ცათანი და ვაკურთხო უფალი ყოველსა ქამ ა“.

ამასთანავე დაეუმატებ, რომე მაჭავარიანს დაეკარგა გადაღებული ნოტებდ „აკურთხებს სული ჩემი უფალსა“ და „ნეტარ არს კაცი“ და ხელ-მეორედ გარდაიღო იქმება და კარგა გარდაღებული ნოტებზედ „შენდა მიხარებს, წარემართე და ძალნი ცათანი და ვაკურთხო უფალი“ და ამისთვის უარს ყოფს.

ღავთები და სხვ.
თ. მეჭქისედეკ გ. ნაკაშიძე.
14 ივლისს, 1880 წ.

უცხოეთი

ფრილი ამბები. ინგლისურს გაზეთში „Daily News“-ში შემდეგი ტელეგრამაა არის დაბეჭდილი, რომელიც მას ლუბლინიდამ მიუღია: „გუშინ აქ მოვიდა დრაგუნის პოლკი, რომელსაც დასავლეთს ირლანდიაში დააბნაკებენ, იმ ჯარების მაგივრად, რომელიც წასრულს არეულობის დროს მსახურებდა იქ. ძიდევ აპირებენ ჯარების გაგზავნას ქ. მეიოსში, ჰალევისში, სლიგოში და ბორკში, სადაც მიწები უნდა ჩამოართვან ხიზნებს“.

ირლანდიაში ხიზნებს გაუკრავთ განცხადებანი, რომლებითაც სიკვდილს ჰპირდებიან ყველა იმ მამულების პატრონებს, რომელთაც ხიზნები ჰყავთ და გაბედვენ მათს ადგილიდამ აყრას. მს მუქარა, რამდენჯერმე კიდევ ასრულეს. თუ რომელიმე მიწის მეპატრონე იხოვს ხიზანს, და უნდა ამ უკანასკნელისაგან შემოშავებული ყანა მიიმკოს მუშას ველარ მოულობს, ღამით მოდიან ხიზნები, მთელს ყანას მკიან და მიაქეთ თავიანთთვის. თუ ხიზნის დამთხვეველმა სათიბათ გადააქცია ხიზანის მიწა, მაშინ თავს ესხმიან ჯოგს, ცხვრებს ჰკრეჭვენ და რქიან საქონელს ჰჭრიან კულს, ყურს და სხვ. საკვირველი ის არის რომ ყველა ეს ბოროტი მოქმედებანი დაუსჯელნი რჩებიან, რადგანაც იმედი არა აქეთ დამნაშავენი აღმოაჩინონ ისე მტკიცეთ არიან შეთქმულნი ყველა ადგილობრივნი მცხოვრებელნი.

ალჟირელ ფრანკულუს გაზეთში ვკითხულობთ, რომ იქაურ არაბებს სიცილიაში გამოუციათ გაზეთი სახელად *Independant* (დამოუკიდებლობა) რომელიც აქვებებს ალჟირის ხალხს საფრანგეთის წინააღმდეგ ასაჯანყებლად. ბარდა ამისა, პარისელ გაზეთების სიტყვით, საჩარის ტომებში ამ ბოლოს დროს ერთობ ვრცელდება იტალიაში გაკეთებული თოფებო.

ბელგიურს გაზეთში „ბელგიის დამოუკიდებლობაში“ დაბეჭდილია სტამბოლიდამ მიღებული კორრესპონდენცია, რომლიდამა დასავლეთს გაგზავნა:

დენცია, რომლიდამაც ჩვენს ჩემდღეის ადგილს ვიღებთ:

„ალბანიელებმა გადასწყვიტეს არავის დაუთმოთ თუ გინდ ერთი მტკიცელიც თავიანთ სამშობლოისა, იგინი ისე არ დასთმობენ ლულოციონოის, როგორც ტუზას, მუსინგ-პლავას, და ყურსაც არ დაუდებენ შელი-როზა ფაშას. მაშასადამე მსმალეთი ტყვილა ჰპირდება მეროპას ლულოციონოის ჩერნოგორელებს ჩავაბარებო.“

რიც შეეხება ზღვაზედ დემონსტრაციას, ამაზედ კი სრულიად არაფერს ამბობენ აქ. ამ დემონსტრაციამ ყოველგან ერთობილი სურვილი გამოიწვია, და მართალი გითხრათ, ვერაფერი შეიღი გამოგონება დაურჩათ მეროპის დიპლომატებს ეს დემონსტრაცია.

მილ-დე-პირარდენის გაზეთი საფრანგეთი *La France* ამბობს, რა საჭიროაო ჰერმანისაგან ალზას—ლოტარინგის დაბრუნებისათვის ომი, მოუყალოთ ჰერმანის გაკოტრებას და მაშინ, როცა მას სისხლი დაშრობას დაუწყებს, დამშვიდებული შევიდეთ ქვეში და სტრას მბურღიო.

ნარეკი

ონ გროშე თავის გადაკვდა: რუსეთის ერთ ქალაქში ერთმა ურიის გოგომ წაიყვანა ქათამი ებრაელთა ფრინველების საყასბოში, ჩაბარა დასაკლავათ ერთ „მეყასბეს“ და ამასთან მისცა 2 კაპ., რომელიც იმას ერგებოდა ქათმის თავის მოსავლევათ. მეყასბემ გამოუცხადა გოგოს, რომ სანამ ერთ კაპეისაც არ მოიტან, ქათამს არ დაეკლავო. ძალომა თავის მამას აცნობა ყასბის მოთხოვნილობა. მამა იმ წამსვე გაიქცა და მრისხანებით დაუწყა ჩხუბი ყასბს, რომ სამი კი არა, ორი კაპეიკი გერგებოა ქათამს დაკვლაშიო. 5—10 მინუტის ჩხუბის შემდეგ გაჯავრებული ებრაელი უცებ წაიქცა. მოიყვანეს მკურნალი, მაგრამ ის მომკვდარიყო. და მტკიცდა, რომ ის ებრაელი ბნელიანი და გონება შერყეული ყოფილა და სასტიკმა გაცხარებამ გული გაუხეთქა!...

ჩვენი ხალხის ზოგიერთი ცრუ-მარწმუნებანი: პირველად რომახალ მთვარეს დაინახამენ თეთრ ფულს უჩვენებენ და უწრუწუნებენ და ამბობენ: „მთვარე ენახე ნებაზე ჩემსა გუნებაზედა“. ამას იმიტომ ვერებიან რომ ფული არა გამოგველევაო.

სალ-ფეხა არ გაიაროთ, თორემ ვალი გიყვარებათო.

ახალი მიცვალებულის დედამ თუ მზის ჩასვლის შემდეგ წყალი დალია, ვიდრე ვასკლავი არ ამოვა იმის შეიღოს საიქიოს წყალს არ დააღვი-

*) საქმე სინოდალნი კანტორისა, 23 მაისისა 1877 წლისა № 89.

